

1. Ümumi müddəalar

1.1.1. "Gənc xilasedici və yanğınsöndürən" yaradıcı orta və ümumtəhsil məktəblərinin qayğıları arasında fəvqəladə hallara hazırlıq sahəsində fiziki və intellektual müsabiqələrdə iştirak edən Yaradıcı Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin təşkilatçılığı və Təhsil, Gənclər və İdman Nazirliklərinin dəstəyi ilə keçirilir.

1.2. Yaradıcı keçirilməsinin əsas məqsədləri aşağıdakılardır:

- yeniyetmə və gənclərin fəvqəladə hallara hazırlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- məktəblilərin şəxsi və ictimai təhlükəsizlik məsuliyyətli yanaşma hissinin aşılanması;
- gənclərin həvə-vətənpərvərlik ruhunun aşılanması;
- məktəblilərin arasında sağlam həyat tərzinin təbliği;

1.3. Yaradıcı aşağıdakı səviyyələrdə keçirilir:

- məktəbdaxili-seçmə yarışları;
- rayon (şəhər) yarışları;
- zona yarışları;
- ümumrespublika yarışları.

1.4.1.4. Məktəbdaxili-seçmə yarışları orta və ümumtəhsil müəssisələrinin rəhbərləri tərəfindən təsdiq olunmuş proqram əsasında keçirilir.

1.5. Rayon (şəhər), zona və ümumrespublika yarışları Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyinin yerli qurumları ilə dəstəyi ilə həyata keçirilir.

1.6. Yaradıcı qərarı uyğun olaraq hazırlanmış proqram əsasında həyata keçirilir.

1.7. Ümumrespublika yarışlarında zona yarışları üçün qalibi olan komandalar iştirak edirlər.

2. Yaradıcıların hazırlanması və keçirilməsi

2.1.2.1. Yar??lar Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyinin nümayəndələri rəndən ibarət Tərkilat Komitəsi təşkil olunur.

Tərkilat Komitəsinin tərkibi, yar??lar?n keçirilmə vaxtı, yeri və hazırlıq ardıcılığı, hətçinin xərclərin smetası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin müvafiq qərarı ilə təsdiqlənir.

2.2. Yar??lar?n keçirilməsi üçün Hakimiyyət Kollegiyası yaradılır. Hakimiyyət Kollegiyası?n kompleksli??dirilməsi Fövqəladə Hallar Nazirliyinin regional mərkəzləri, Təhsil Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyinin yerli qurumları tərəfindən aparılır.

Hakimiyyət Kollegiyası?n tərkibini və iş prinsipini Tərkilat Komitəsi müəyyən edir.

Hakimiyyət Kollegiyası?n tərkibinə yar??lar?n baş hakimi, baş hakimin təhlükəsizlik məsələləri üzrə müavini, yar??lar?n katibi, yar?? növlərinə müvafiq hakimiyyət, mərhələləri üzrə hakimiyyət daxildir.

2.3. Rayon, (??hər), zona və ümumrespublika yar??lar?nda iştirakçılar haqqında məlumat toplanması üçün Tərkilat Komitəsi üzvünün rəhbərlik etdiyi Mandat Komissiyası yaradılır. Baş hakimin təhlükəsizlik məsələləri üzrə müavini və yar??lar?n katibi də Mandat Komissiyasına daxil edilir.

2.4. Yar??lar nümunəvi yar?? proqramına uyğun həyata keçirilir. ([2lav? 1](#))

3. Yar?? iştirakçılar?

3.1. Yar??lar kiçik (12-14 yaş) və böyük (15-17 yaş) olmaqla 2 yaş qrupunda keçirilir.

3.2. Komandalar?n tərkibinə 7 iştirakçı, 3 müəyyən (komandanın rəhbəri, onun müavini və tərtibçi) daxildir.

3.3. Yar??n bütün iştirakçılar? çöl??raitində yaşamaq, gecələməyi, tonqalda yemək hazırlamaq və üzməyi bacarmalıdır.

3.3.4. Komanda üzvləri çöl??raitində yaşamaq üçün xüsusi komandaya aid zəruri geyim və lazımatlarla təchiz olunmalıdır.

4. Düzülgəlin hazırlanması

4.1. Düzülgəlin yerini Tərkilat Komitəsi yerli icra hakimiyyəti orqanının razılığı ilə təyin edir. Bu zaman qərazinin iqlim və coğrafi??raitinin zərərli ələnəməli? Düzülgəlin ümumi?lk məğistral yollardan kənarda yerləşməli və sərhdəli? təyin edilməlidir.

4.2. Düzülgəlin qurularkən hakimiyyət korpusu və iştirakçılar üçün yaşayış yeri, komandaların düzülməsi üçün sahə, təsərrüfat zonası, sanitariya qovşaqlar və dayanacaq yerləri nəzərdə alınmalıdır.

4.4.3. Yaşayış zonasında çadrlar səra ilə qurulmalıdır. Səralar arasında məsafə 5 m, çadrlar arasında məsafə isə 2,5 m olmalıdır. Hər komandanın qarşısında onun adı yazılan nəqliyyat vasitəsi dayanmalıdır.

4.4.4.4a Hakimi?r korpusunun ya?ay?? yerind? hakiml?rin istirah?ti üçün olan çad?rlardan?lav? hakiml?rin kollegiya v? komanda r?hb?rl?ri il? iclaslar?n keçirilm?si üçün çadaq qurulmal?d?r.

4.54.5a Hakim v? i?tirakç?lar?n ya?ay?? yerl?rinin aras?nda üstünd? "G?ncə xilasedici v? yan??nsöndür?n" yar??lar?n?n keçirilm? ??rtl?ri, m?rh?l? yar??lar? v? müsabiq?l?rinin ??rtl?ri, m?rh?l?l?r üzr? informasiya, ba?lan??c protokollar?, bütün xidm?ti hey?tin yerl??m? sxemi, günün bölünm? plan?, dü??rg?nin i? qaydalar?, elanlar v? ssas?lan m?lumat lövh?l?ri qoyulmal?d?r.

4.64.6a Dü??rg? yan??ndan mühafiz? qaydalar?na ciddi riay?t olunmaqla qurulmal?d?r. a?razi daimi olaraq tullant?lardan v? quru otdan t?mizl?nm?lidir. Dü??rg?nin ?razisind? yan??nsöndürm? l?vazimatlar?sas?lmal?d?r. Dü?Dü??rg?d?n 40 m-d?k m?saf?d?z tez alovlanan vasit?l?rl? od qalamaq, çad?rlar?n i??qland?r?lmas? üçün aç?q ocdlardan (kibrit, al??qan, ?am v? s.) istifad?, yan??nsöndürm? vasit?l?rinin yerl??diyi ?raziy? ged?n yolu k?sm?k qada?and?r.

5. Dü??rg?nin tibbi t?chizat?

5.11 Yar?? i?tirakç?lar? daimi tibbi n?zar?td? saxlanmal?d?r. Dü??rg?nin ?razisind? v? müsabiq?l?rin keçirildiyi yerl?rd? z?d?li i?tirakç?lara ilk tibbi yard?m göst?rm?k üçün tibbi çil?rin? xüsusi yer ayr?lmal? v? z?rur hallarda onları tibbi mü?ssis?l?rin? apar?lmalar? üçün t?cili yard?m ma??n? il? t?min olunmal?d?r. Ya?ay?? yerl?ri v? yem?kl?ri daim h?kim n?zar?tind? olmal?d?r.

6. Yar??larda t?hlük?sizliyin t?min olunmas?

6.11 Yar??lar keçiril?n zaman i?tirakç?lar?n, hakim v? tama?aç?lar?n t?hlük?sizliyi t?min olunmal?d?r. Yar??lar vaxt? t?hlük?sizliyin t?min olunmas? üçün ?sas m?suliyy?ti ba? hakim v? ba? hakim in t?hlük?sizlik m?s?l?l?ri üzr? müavini da??y?r.

6.2. Yar??larda t?hlük?sizliyin t?min olunmas? t?dbirl?rin? a?a??dak?lar aiddir:

- yar??lar üçün yerin (paliqon), mar?rutlar?n düzgün seçilm?si, onlar?n t?hlük?sizlik normalar?na uy?un haz?rlanmas? v? mühafiz?si;

- yar??lar?n keçirilm?si zaman? nizam-intizam?n qorunmas?;

- yan??ndan mühafiz? t?dbirl?rinin t??kili;

- yar??lar zaman? tibbi-profilaktik t?dbirl?rin t??kili;

- yar?? i?tirakç?lar?n?n, hakim v? xidm?ti personal?n isti yem?k v? içm?li su

il? til? t?min olunmas? i?tirakç?lar?n istifad? etdikl?ri su m?nb?l?rinin yoxlan?lmas? v? suyun mü?yy?n olunmu? m?nb?l?rd?n g?tirilm?si;

- xilasetm? xidm?tinin d?qiq i?l?m?si;

- ??raitd?n as?l? olaraq t??kilatç?lar?n laz?m bildiyi ?lav? t?dbirl?rin keçirilm?si;

- yar?? m?saf?sinin start v? fini? hiss?sinin r?ngli lent v? yaz?larla i?ar?l?nm?si;

- i?tirakç?lara t?hlük? tör?d? bil?n ?razil?rd? x?b?rdaredici i?ar? v? yaz?lar?n qoyulmas?.

6.3.3 Yar??lardan k?nan vaxtda yar?? i?tirakç?lar?n?n h?yat v? sa?laml???n?n t?hlük?sizliyinin t?min olunmas??, i?tirakç?lar t?r?find?n t?hlük?sizlik texnikas?, qaydalar?na riay?t olunmas?, nizam-intizam?n qorunmas?, m?suliyy?ti komanda r?hb?rl?rinin üz?rin? dü?ür.

6.4. Dü??rg?l?rinin t??kil olundu?u müdd?td? ümumi t?hlük?sizliy? Fövq?lad? Halları Nazirliyi t?r?find?n t?yin olunmu? dü??rg? r?hb?rl?ri cavabdehdir?r.

6.5. Z?r?rç?k?nl?rini da??nmas? vasit?l?ri istisna olunmaqla ba?qa dig?r il?i düz?l?n vasit?l?rd?n istifad? qada?gada?and?r. Bütün xüsusi istehsal olunan qur?ular? yaln?z il?i T?kilatı Komit?si t?r?find?n yarad?lm?? texniki komissiya?n icaz?sind?n sonra m??ql?rd? v? yar??larda istifad? oluna bil?r.

7. N?tic?l?rin hesablanması prinsipl?ri

7.1. Komandalar?n distansiyalar? keçm?si a?a??dak?lar üzr? hesablanı bil?r:

- keçm? vaxt? il?;

- al?nm?? c?rim?l?rl?;

- c?rim? ballar? il?;

- vaxt?n c?mi il?.

Keçm? vaxt? komandan?n ?n ax?r?nc? i?tirakç?s?n?n fini?? çatd??? yekun qiym?tidir.

7.2. Komandan?n n?tic?si yar??lar?n m?rh?l?l?rinin n?tic?l?rinin c?mi il? hesablan?r.

Komandan?n tutdu?u yer onun n?tic?l?ri il? mü?yy?n olunur. ?g?r komandalar?n n?tic?l?ri b?rab?r olsa, o zaman ?n azz c?c?rim? bal? toplayan komanda qalib say?l?r. ?g?r c?rim? ballar?da eynidirs?, o zaman "Axtar??-xilasatm? il?" v? "Ya?am mar?rutu" adlı müsabiq?l?rd? Hakiml?r Kollegiyas? t?r?find?n ?n yax?? qiym?tl?ri alan komanda qalib say?l?r.

7.3. Bir v? ya bir neç? m?rh?l?d?n ç?xar?lan komandalar, ç?xar?lma s?ras? il? n?tic?l?ri tam hesablanm?? komandalar?n arxas?na düzülür.

7.4. Ümumi hesablama komandalar?n yeri onlar?n ayr?-ayr? m?rh?l?l?rd?ki n?tic?l?ri il? mü?yy?n olunur. N?tic?l?r b?rab?r oldu?u zaman ?n uzun m?saf?d? olan "Ya?am mar?rutu" üzr? ?n yüks?k bal toplam?? komanda qalib olur.

Heç bir bal toplamayan komandalar ümumi hesablama sonuncu yerd? hesab olunur.

8. Mükafatlandırma

8.1. Ümumi hesablamada I-III yerli tutan komandalar diplomlarla, iştirakçılar, rəhbərlər, onların müavinləri və tərbibləri hətədiyə və diplomla təltif olunur.

8.2. Ayrı-ayrı növlərdə I-III yerli tutan komandalar hətədiyə və diplomlarla, iştirakçılar, rəhbərlər, onların müavinləri və tərbibləri diplomlarla təltif olunur.

8.3. Yarışın Təkilat Komitəsi ayrı-ayrı mərhələlərdə fəallıq göstərən komandalar və iştirakçılar üçün əlavə mükafatlar nəzərdə tutmalıdır.

9. Komandaların maliyyəlidirilməsi

9.1. İştirakçıların yarışın keçirildiyi raziyə gediqləri, lazımi şəyalarla təmin olunması və yarış ilə bəli bütün xərcləri hətə edən xərclər smetası Təkilat Komitəsi tərəfindən hazırlanır.

10. Ərizələrin qəbulu

10.1. Ərizələr ([2lav 3](#)) yarışın bəlanmasından ən az 15 gün əvvəl, aşıda göstərilmi ərdəcləqlə təqdim olunmalıdır:

- məktəbdaxili-seçmə yarışlarda sınıf rəhbəri tərəfindən məktəb direktoruna;
- rayon yarışlarında məktəb direktoru tərəfindən yerli təhsil öbələrinə;
- zona yarışlarında yerli təhsil öbələri tərəfindən Fövqlad Hallar Nazirliyinin regional mərkəzlərinə;
- Ümumrespublika yarışlarında Fövqlad Hallar Nazirliyinin regional mərkəzlərindən – Təkilat Komitəsinə.

10.2. Komandanın rəhbəri yarışa gəlirən Mandat Komissiyasına aşıdakı şəndləri təqdim etməlidir:

- vahid formada saəlamlıq haqqında arayış; ([2lav 4](#))
- komandanın göndərilmiş barədə təhsil müəssisəsinin mərindən şəxarış;
- komandanın rəhbəri, onun müavininin və tərbiblərinin şəxiyyət vəsiqəsi, ezamiyyə vərqisi;
- iştirakçıların şəxiyyətini təsdiq edən şənd (doəum haqqında şəhadətnamə və ya şəxiyyət vəsiqəsi);
- iştirakçının müvafiq təhsil müəssisəsindən təhsil aldığını təsdiq edən şənd;
- iştirakçının valideyninin razılığına təsdiq edən şənd.

Əlavələr:

[1. Yar??lar?n n?m?n?vi proqram?](#)

[2. Komandan?n t?chizat siyah?s?](#)

[3. ?riz?](#)

[4. Vahid formada sa?laml?q haqq?nda aray??](#)

["G?nc xilasedici v? yan??ns?ndür?" yar???n?n keçirilməsi üzr? regional m?rkəzl?r](#)